

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana, și de către partea vătămată Cernalevschi Petru, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Șoldănești din 30 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 iulie 2018, în cauza penală în privința lui

***Roșca Nicolae XXXXX, născut la
XXXXX.***

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 15.08.2013 - până la 30.04.2015

instanța de apel:

de la 20.05.2015 - până la 08.06.2016

instanța de recurs ordinar:

de la 01.09.2016 - până la 06.12.2016

instanța de apel:

de la 02.01.2017 - până la 18.07.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 10.09.2018 - până la 22.01.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Șoldănești din 30 aprilie 2015 Roșca Nicolae a fost achitat de sub învinuirea adusă pe art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g) m) Cod penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și condamnat:

- în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare;

- în baza art. 155 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni.

În baza art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cernalevschi Petru a fost admisă în principiu urmând ca asupra acestei chestiuni să se pronunțe instanța în procedură civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Roșca Nicolae la XXXXX, în jurul orelor XXXXX, aflându-se în câmp, la marginea sat. XXXXX, în procesul conflictului cu Cernalevschi Petru, locuitor al aceluiași sat, oile căruia în aceeași zi au intrat în cota lui de teren arabil, unde creșteau plante de porumb și orz și au făcut stricăciuni, fiindu-i de ultimul, pe la orele 18.00, în prezența lui Roșca Vasile, aplicate lovituri cu pumnii peste față și cauzate leziuni corporale neînsemnate sub formă de edeme și excoriații faciale, pe buza superioară, nas, regiunea masticatoare, hemoragie a buzei superioare din interior. Ulterior Roșca Nicolae în prezența lui Pozdîrcă Valeriu, prin încălcarea grosolană a ordinii publice, folosind cuvinte necenzurate, l-a lovit cu pumnii peste față pe Cernalevschi Petru, pricinuindu-i leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui /or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot el, în continuare la XXXXX în jurul orelor XXXXX, pe înserate, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în câmp, la marginea s XXXXX, lângă cota lui de teren arabil, din cauza relațiilor ostile cu Cernalevschi Petru, având asupra sa o armă de vânătoare cu țeava lisă, de model „ZK,, Ijevsk, cu nr. XXXXX calibrul 16, l-a amenințat pe Cernalevschi Petru cu omor, cu aplicarea armei, a produs o împușcătură din armă. Cetățeanul Pozdîrcă Valeriu, interpretând ca real amenințarea și pericolul aplicării armei de foc, fiind lângă Roșca Nicolae, i-a luat arma din mână, iar Roșca Nicolae cu Cernalevschi Petru au continuat să-și aplice reciproc lovituri cu pumnii și ca urmare Cernalevschi Petru a primit leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot el, este învinuit în tentativă de omor a două persoane, săvârșită cu premeditate, prin mijloace periculoase pentru viața mai multor persoane

în următoarele împrejurări: la 9 iulie 2012, pe la orele 21.00-22.00, fiind în stare de ebrietate și cu scopul de a-i omorî pe Cernalevschii Petru și Pozdîrcă Valeriu, intenționat a efectuat o împușcătură în direcția ultimilor din arma de vânătoare de modelul „IJ cu numărul 3872 calibrul 16, pe care o deținea ilegal, dar nu și-a atins scopul din motivul că Pozdîrcă Valeriu a ridicat cu mâna țeava armei și a redirecționat efectul împușcăturii, astfel din motive independente de voința făptuitorului aceasta nu și-a produs efectul.

3. Împotriva sentinței pronunțate integral la 30 aprilie 2015, au declarat apeluri:

- la 15 mai 2015, partea vătămată Cernalevschi Petru, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea calificării și reîncadrării acțiunilor lui Roșca Nicolae în baza art. 155 Cod penal și achitării acestuia în baza art. 27, 145 alin.(2) lit. a), g), m) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie recunoscut vinovat Roșca Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și 27, 145 alin. (2), lit. a), g) m) Cod penal cu stabilirea unei pedepse conform sancțiunii articolelor date;

- la 15 mai 2015, procurorul în Procuratura r-ului Șoldănești, Erhan Vladimir, prin care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care a-1 recunoaște pe Roșca Nicolae vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal și în baza acestui articol a-i aplica o pedeapsă sub forma de închisoare pe termen de 10 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis

- art. 287 alin. (1) Cod penal și în baza acestui articol a-i aplica o pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 1 an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, a-i aplica ca pedeapsă definitivă închisoarea pe un termen de 10 ani și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Admiterea în totalitate acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cernalevschi Petru și a încasa de la Roșca Nicolae prejudiciul material cauzat în urma comiterii infracțiunii în sumă de 8 107,76 lei, prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5 260 lei, iar în total suma de 33 367,76 lei.

3.1. În motivarea apelului declarat, partea vătămată a susținut următoarele:

- analizând cuprinsul sentinței se constată, că instanța de judecată s-a limitat la o simplă expunere a depozițiilor inculpatului, părții vătămate și a martorilor, fără a le da o analiză și apreciere sub aspectul confirmării sau infirmării unor circumstanțe ce au importanță la cauza dată; - descriind faptele criminale care le-a comis Roșca Nicolae calificându-le în baza art. 287 alin. (1) și 155 Cod penal, instanța de judecată a indicat, că atât în rezultatul actului de huliganism, cât și în cazul „amenințării cu omor” lui Cernalevschi Petru i-au fost pricinuite aceleași leziuni corporale - „traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plagă confuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e”;

- este exclus ca aceste leziuni corporale să fie provocate de două acțiuni diferite, în porțiuni de timp diferite și în locuri diferite, instanța de judecată descriind leziunile corporale pricinuite lui Cernalevschi Petru din raportul de constatare medico-legală nr. 167 D din 13.07.2012 și expertizei medico-legale nr. 212D din 14.08.2012 a omis intenționat continuarea acestei concluzii și anume, că aceste leziuni corporale puteau fi provocate de acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e „care puteau fi alice metalice”, și „prin împușcătură”;

- nu s-au luat în considerație circumstanțele stabilite cu certitudine și confirmate prin depozițiile martorului Pozdîrcă Valeriu conform cărora Roșca Nicolae a îndreptat arma încărcată cu alice în direcția capului părții vătămate având intenția directă de a efectua împușcătura și numai datorită intervenției lui Pozdîrcă Valeriu, care în fracțiuni de secundă a lovit lateral țeava armei și a redirecționat 5 împușcătura, n-au survenit urmările dorite și intenționate de Roșca Nicolae - moartea sa.

3.2. În motivarea apelului declarat, procurorul a expus următoarele:

- calificarea acțiunilor inculpatului Roșca Nicolae stabilite de către instanța de judecată, pe art. 287 alin. (1) Cod penal este corectă, legală și în această privință nu se atacă;

- probele acumulate de organul de urmărire penală și examinate în cadrul anchetei judiciare și probele suplimentare prezentate de acuzatorul de stat dovedesc incontestabil comiterea de către inculpatul Roșca Nicolae a infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(1) și 27,145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal;

- instanța urma să dea o apreciere critică depozițiilor inculpatului și să le aprecieze ca fiind o poziție de apărare, deoarece vinovăția lui se confirmă prin depozițiile părții vătămate Cernalevschi Petru, declarațiile martorului Roșca Vitalie, Pîrău Nicolae, Lachi Egor, Cernalevschi Grigore,

raportul de expertiză complexă balistică și fizico-chimică nr. 3235/3236 din 28 septembrie 2012, raportul de expertiză complexă, balistică și fizico-chimică suplimentară nr. 5011, 5012 din 28.12.2012, raportul de expertiză complexă balistică, medico-legală nr. 421/54 din 22.05.2013, și care combat întru totul declarațiile inculpatului Roșca Nicolae și că împușcătura s-a produs în timpul încăierării dintre ultimul și partea vătămată Cernalevschi Petru, clar rezultând că inculpatul Roșca Nicolae de la distanță de aproximativ 4 metri a efectuat împușcătura în direcția lui Cernalevschi Petru cu arma încărcată cu un cartuș încărcat cu alicie de diametrul de 4 mm (deci el a comis acțiunea intenționat), dar nu și-a dus-o până la capăt din motivul că Pozdîrcă Valeriu a ridicat mâna și a deviat efectul împușcăturii, deci a fost împiedicat să-și ducă intenția pînă la capăt și nu inculpatul a decis că să renunțe la acțiunile sale;

- acțiunile inculpatului de amenințare cu omor s-au consumat numai prin apariția lui cu arma în mână, dar el și-a continuat acțiunile, s-a apropiat de victimă și a efectuat împușcătura în direcția organelor de importanță vitală-cap și torace.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, a fost respins ca nefondat apelul părții vătămate și admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în latura civilă și pronunțată o hotărâre nouă, prin care:

S-a încasat de la Roșca Nicolae în beneficiul părții vătămate Cernalevchi Petru prejudiciul moral în sumă de 2000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5260 lei.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. Motivând soluția, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului Roșca Nicolae în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal și recunoașterea ultimului vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, aceste împrejurări fiind constatate prin audierea suplimentară în apel a inculpatului Roșca Nicolae, părții vătămate Cernalevschi Pentru și a martorilor Roșca Vitalie, Roșca Pavel și cercetarea materialelor cauzei.

Instanța de apel, în urma verificării probelor nu a reținut argumentele și solicitările apelanților Cernalevschi Petru și procurorului referitor la condamnarea lui Roșca Nicolae în baza art. 27, 145 alin.(2) Cod penal, la acest capitol menționând că: - tentativa de omor este posibilă numai cu intenție directă, adică atunci când acțiunile vinovatului demonstrează faptul că el a prevăzut survenirea morții, dorea aceasta, dar sfârșitul letal nu a survenit din cauza circumstanțelor ce nu depind de voința

făptuitorului. Roșca Nicolae aflându-se la o distanță de 4-5 metri de victimă, avea posibilitatea reală să efectueze împușcătura direct în acesta, or, conform declarațiilor părții vătămate depuse în ședința instanței de fond și în cea de apel, s-a constatat că inculpatul nu a fost împiedicat de nimeni în momentul efectuării împușcăturii, totodată el (partea vătămată), nu s-a atins de armă și nu a văzut ca Pozdîrcă Valeriu cu care erau împreună să se fi atins de armă.

În ședința instanței de fond, partea vătămată a indicat că, inculpatul a ajuns în drept cu el și Pozdîrcă Valeriu și a dorit să-l lovească cu arma și în timp ce Pozdîrcă Valeriu s-a dat la o parte, acesta l-a lovit la mână și s-a produs împușcătura, declarații identice depunând și martorul ocular Pozdîrcă Valeriu.

Astfel, instanța de apel a considerat că acțiunile inculpatului Roșca Nicolae corect au fost încadrate de către instanța de fond în baza art. 155 Cod penal, reieșind din faptul că nu s-a demonstrat existența intenției de a comite omorul părții vătămate Cernalevschi Petru.

Cu referire la pedeapsa stabilită, instanța de apel a considerat că, prima instanță a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor reținute în acțiunile inculpatului, de motivul comiterii lor, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate, precum și de condițiile de viață și de familia acestuia. Instanța a conchis că pedeapsa stabilită inculpatului Roșca Nicolae în baza art. 287 alin. (1) și 155 Cod penal, pentru concursul de infracțiuni prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră cu stabilirea pedepsei de 1 an 6 luni închisoare, prin prisma art. 90 Cod penal stabilindu-i perioada de probațiune pe termen de 1 an, este echitabilă faptelor infracționale săvârșite de acesta, în corespundere cu împrejurările cauzei, normelor legale și care va duce la atingerea scopului pedepsei penale, totodată fiind respectate criteriile de individualizare a pedepsei. Astfel, obiecțiile apelanților referitor la incorectitudinea pedepsei aplicate, în opinia instanței de apel, fiind declarative pe motiv că cercetând toate circumstanțele cauzei nu a constatat careva interdicții de aplicare a pedepsei penale prin prisma art. 90 Cod penal.

Cu referire la solicitarea procurorului de admitere a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Cernalevschi Petru cu încasarea în folosul acestuia a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor pentru asistență juridică, instanța de apel a consideră posibil de a o admite parțial, în latura prejudiciului moral și a cheltuielilor pentru asistență juridică, iar în latura prejudiciului material a menține hotărârea instanței de fond, or, la

materialele cauzei lipsesc probe ce ar confirma mărimea prejudiciului material, cât privește cuantumul despăgubirilor morale, acesta ține de aprecierea instanței în raport cu materialele cauzei penale.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, pronunțată integral la 17 iulie 2016, la data de 11 august 2016, a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) 10) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În susținerea recursului declarat, procurorul a expus următoarele:

- baza probantă administrată legal în prezenta cauză penală și examinată în instanța de judecată dovedesc integral vinovăția inculpatului Roșca N. în comiterea tentativei de omor părților vătămate Cernolevchii Petru și Pozdîrcă Valeriu, astfel acțiunile lui urmează a fi corect încadrate în baza art. 27, 145 alin.(2) lit. a) g) m) Cod Penal;

- la pedeapsa stabilită inculpatului Roșca N. instanțele de judecată nu au ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor reținute în acțiunile acestuia, de motivul comiterii care fiind răzbunarea, de persoana celui vinovat care anterior a mai fost în conflict cu legea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate, precum și de condițiile de viață și de familia acestuia, de urmările prejudiciabile și anume că, părții vătămate Cernolevchii Petru în urma acțiunilor infracționale a inculpatului i-au fost cauzate leziuni corporale, ca rezultat e obligat să urmeze tratament și în prezent, or, aceste circumstanțe stabilite denotă necesitatea aplicării unei pedepse mai aspre cu închisoarea.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-1847/2016 din 06 decembrie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, în cauza penală în privința lui Roșca Nicolae și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Motivând soluția emisă, instanța de recurs ordinar a reținut că, instanța de apel menținând sentința în latura penală, a preluat erorile comise de către prima instanță și anume, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond de către procuror a fost modificată învinuirea înaintată lui Roșca Nicolae în sensul agravării învinuindu-l de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și 27,145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal (f.d.127, v.2), astfel aceasta fiind ultima învinuire care automat exclude învinuirea pe art. 155 alin. (1) Cod penal înaintată prin rechizitoriu. Însă,

prima instanță în partea descriptivă a sentinței a indicat toate cele trei articole descrise supra, în așa mod ieșind din limitele ultimei învinuiri, or instanța, la întocmirea sentinței, urma să se conducă de prevederile art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală, începând cu descrierea doar a faptelor criminale considerate ca fiind dovedite, iar ulterior potrivit aceluiași articol, luând în considerație toate punctele din alin. (1) a aceluiași articol, să indice temeiurile pentru care consideră că acuzația în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal, este considerată neîntemeiată, cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art.155 alin. (1) Cod penal și motivele pentru modificarea învinuirii.

Prin urmare, instanța de fond urma să recalifice acțiunile inculpatului din art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal, în art. 151 alin. (1) Cod penal, dar nu să-l achite pe art. 27, 145 alin. (2) lit.a), g), m) Cod penal și să-l condamne pe Roșca Nicolae în baza art. 151 alin. (1) Cod penal. Instanța de apel, la rândul său, din oficiu, urma să corecteze eroare comisă de către instanța de fond, prin aplicarea art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală cu casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, situație, care ar fi corectat și o altă eroare comisă de către instanța de fond în dispozitivul sentinței la aplicarea pedepselor inculpatului.

Instanța de recurs ordinar de asemenea a evidențiat că, instanța de apel în decizie a relatat doar declarațiile martorilor audiați în instanța de apel, iar restul declarațiilor doar le-a enumerat, în special declarațiile martorului Pozdîrcă Valeriu, care este martorul acușării și care nu a fost audiat în apel din motiv că era plecat peste hotarele RM (f.d.62, 72 verso, v.3). Prin urmare, instanța de apel urma să redea declarațiile acestuia în decizie, deoarece în mare parte calificarea acțiunilor inculpatului reiese din declarațiile ultimului.

De asemenea instanța de recurs ordinar, revenind la martorul acușării Pozdîrcă Valeriu, a remarcat că inculpatului i-a fost încriminată infracțiunea prevăzută de art.27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal - tentativă de omor săvârșită cu premeditare, asupra două persoane, prin mijloace periculoase pentru viața mai multor persoane, care din cauze independente de voința făptuitorului acesta nu și-a produs efectul. Potrivit învinuirii rezultă că, inculpatul a atentat și la viața lui Pozdîrcă Valeriu, însă, acesta nici nu a fost recunoscut ca parate vătămată ci ca martor, fiind audiat atât la urmărirea penală cât și în instanța de fond ca martor (f.d.35, v.1), ca de alt fel și în ordonanța de modificare a învinuirii (f.d.127,v.2) este indicată ca parte vătămată doar Cernalevschi și cet. Pozdîrcă.

La acest capitol, instanța de recurs ordinar a atenționat că, circumstanța agravantă prevăzută la lit. (g) alin. (2) art.145 Cod penal, se caracterizează în unitatea intenției în raport cu pluralitatea de victime, adică făptuitorul trebuie să manifeste o intenție unică (dublată de un scop unic) de a lipsi din viața două sau mai multe persoane. În același timp, există anumite tangențe între circumstanța agravantă prevăzută la lit. (m) alin. (2) art.145 Cod penal și circumstanța agravantă consemnată la lit. (g) alin. (2) art.145 Cod penal. Sunt cazuri când ambele aceste agravante sunt prezente în contextul aceleiași fapte infracționale. Dar, la fel de posibil este ca numai una din ele să se regăsească în fapta persoanei. În nici un caz, circumstanța agravantă prevăzută la lit. (m) alin. (2) art. 145 Cod penal nu poate fi considerată „umbra iminentă” a circumstanței agravantei consemnate la lit. (g) alin. (2) art. 145 Cod penal.

Generalizând cele menționate, instanța de recurs ordinar a conchis că instanța de apel a pronunțat o soluție care conține erori de drept, situația descrisă mai sus servește drept temei pentru casarea hotărârii și nu poate fi corectată în recurs.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți nr. 1a-12/2017 din 18 iulie 2018, apelul părții vătămate Cernalevschi Petru a fost respins ca nefondat iar apelul procurorului în Procuratura r-lui Șoldănești, Erhan Vladimir, a fost admis din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Roșca Nicolae a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) și 155 Cod penal cu numirea pedepsei:

- pe art. 287 alin. (1) Cod penal -1 (un) an închisoare;
- pe art.155 Cod penal -1 (un) ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni , prin cumul parțial, i-a fost stabilit lui Roșca Nicolae, pedeapsa definitivă de 1 (un) an 6 (șase) luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Roșca Nicolae, se suspendă condiționat cu numirea unui termen de probă de 2 (doi) ani.

În rest dispozițiile sentinței referitor la acțiunea civilă și corpurile delictive au fost menținute fără modificări.

7.1. În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel a considerat oportun de a admite demersul părții acuzării privind reluarea cercetării judecătorești potrivit modului stabilit pentru prima instanță, dispunând audierea nemijlocită în ședința instanței de apel a părții vătămate

Cernalevschi Petru, a martorului Pozdîrcă Valeriu, inculpatului Roșca Nicole și prezentarea bazei probante scrise care părțile au considerat-o pertinentă, concludentă și utilă pentru justa soluționare a cauzei.

După îndeplinirea respectivelor prevederi legale, instanța de apel a considerat că prima instanță a judecat unilateral și superficial cauza, constatând că în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond de către procuror a fost modificată învinuirea înaintată lui Roșca Nicolae în sensul agravării învinuindu-l de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal (Vol.II,f.d.127) , astfel aceasta fiind ultima învinuire care automat exclude învinuirea pe art. 155 alin.(1) Cod penal înaintată prin rechizitoriu. Instanța de fond în partea descriptivă a sentinței a indicat toate cele trei articole descrise supra, în așa mod ieșind din limitele ultimii învinuiri, sau instanța, la întocmirea sentinței, urma să se conducă de prevederile art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală începând cu descrierea doar a faptelor criminale considerate ca fiind dovedite, iar ulterior potrivit aceluiași articol, luând în considerație toate punctele din alin. (1) a aceluiași articol, să indice temeiurile pentru care consideră că acuzația în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal este considerată neîntemeiată, cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 155 alin. (1) Cod penal și motivele pentru modificarea învinuirii.

În cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, au fost audiați suplimentar martorul Pozdîrcă Valeriu, partea vătămată Cernalevschi Petru și inculpatul Roșca Nicolae, se asemenea au fost cercetate probele scrise care au fost prezentate de către partea acuzării.

Astfel, instanța de apel a stabilit că potrivit materialelor cauzei, inculpatul a atentat și la viața lui Pozdîrcă Valeriu, însă, acesta nici nu a fost recunoscut ca parate vătămată dar ca martor, fiind audiat atât la urmărirea penală cât și în instanța de fond ca martor (Vol.I, f.d.35,)), ca de alt fel și în ordonanța de modificare a învinuirii (Vol.II,f.d.127) este indicată ca parte vătămată doar Cernalevschi și nu Pozdîrcă V.

Instanța de apel a conchis că, totalitatea probelor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel au permis instanței de a face concluzia că acțiunile inculpatului Roșca Nicolae încadrate în temeiul art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal, urmează a fi reîncadrate în baza art. 155 Cod penal - „ca amenințare cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări”, și pe art. 287 alin. (1) Cod penal, huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică , însoțite de aplicarea

violenței asupra persoanei , acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită ”.

În atare circumstanțe, instanța de apel a constatat că: *„la data de XXXXX, fiind în câmp, la marginea XXXXX, sub pretextul că oile lui Cernalevschi Petru, locuitor al s. Șestaci, raionul Șoldănești, au intrat în cota lui de teren arabil, unde creșteau plante de porumb, orz și au făcut stricăciuni. în prezența lui Pozdîrcă Valeriu, Roșca Vasile, minorului Cernalevschi Grigore, toți locuitori ai XXXXX, prin încălcarea ordinii publice, dând dovadă de cinism și obrăznicie deosebită, folosind cuvinte necenzurate, fără un motiv întemeiat, l-a lovit cu pumnul în față pe Cernalevschi Petru.*

Tot el, la 09.07.2012. ora 21.00-22.00, pe înserate, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în câmp, la marginea XXXXX, lângă cota lui teren arabil, din cauza relațiilor ostile petrecute anterior între el și Cernalevschi Petru, având asupra sa o arma de vânătoare cu țeavă lisă, de model „ ZK” Ijevsk, cu nr. XXXXX, calibrul 16, deținută în mod ilegal, a îndreptat arma de vânătoare spre Cernalevschi Petru, amenințându-l cu aplicarea ei, la ce Pozdîrcă Valeriu, interpretând ca real pericolul aplicării armei de foc, fiind lângă Roșca Nicolae , lovind cu mâna a îndreptat țeava armei în sus, în rezultat la ce s-a produs o împușcătură, iar Cernalevschi Petru a primit leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată, prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/’e care puteau fi alice metalice și se califică ca vătămare corporală ușoară”.

Rezultând din întreg ansamblul probelor cercetate în ședința instanței de apel, instanța de apel a considerat că prin audierea martorului Pozdîrcă Valeriu, părții vătămate Cernalevschi Petru, inculpatului Roșca Nicolae și celelalte probe care au fost examinate, a fost demonstrată comiterea de către inculpatul Roșca Nicolae a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și art. 155 Cod penal.

Constatând ca fiind dovedite respectivele fapte penale comise de către inculpat, ținând cont de prevederile legale a art. 61 și art. 75 Cod penal și anume de gravitatea acțiunii săvârșite, care conform legii penale face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, săvârșite prin forma vinovăției - intenția, de personalitatea inculpatului care la locul de trai se caracterizează pozitiv, recunoașterea parțială a vinovăției, lipsa condamnărilor anterioare, instanța de apel a considerat că reeducarea acestuia este posibilă fără izolarea lui de societate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

8. Împotriva deciziei instanței de apel, pronunțată integral 08 august 2018 și a sentinței, au declarat recursuri ordinare:

- la 22 august 2018, procurorul Pasat Liliana, prin care, indicând în calitate de temeiuri pentru recurs a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată;

- 07 septembrie 2018, partea vătămată Cernolevschi Petru, prin care, indicând în calitate de temeiuri pentru recurs a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8.1. În susținerea recursului ordinar declarat, procurorul a expus următoarele:

- decizia instanței de apel cât și sentința l-e consideră parțial ilegale și pasibile casării, indicând ca temei pentru declararea recursului ordinar prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) 10) și 12) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- baza probantă administrată legal în prezenta cauză penală și examinată în instanța de judecată dovedesc integral vinovăția inculpatului Roșca N. în comiterea tentativei de omor eu premeditare a părții vătămate Cernolevchii Petru, astfel acțiunile lui urmează a fi corect încadrate în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal;

- deși declarațiile inculpatului Roșca N., au fost îndreptate spre ducerea în eroare a instanțelor de judecată, ele fiind contradictorii și combătute prin cumulul de probele prezentate de acuzare, instanțele de judecate nu au făcut o analiză obiectivă a lor, în consecință concluzionând greșit despre prezența în acțiunilor ultimului pe art. 155 Cod penal;

- în ședințele de judecată nu au fost confirmate semnele calificative ale infracțiunii de amenințare cu omor. Prin amenințare se înțeleg acțiunile concrete a făptuitorului de amenințare pe care victima o percepe reală, posibilă de realizare în viitor, și nu acțiuni îndreptate nemijlocit la realizarea omorului;

- prin declarațiile părților vătămate, martorilor și probelor scrise cercetate în instanța de fond și apel se confirmă că inculpatul a întreprins acțiuni îndreptate nemijlocit la comiterea omorului. Inculpatul nu doar a amenințat partea vătămată, dar a întreprins acțiuni în realizarea laturii obiective a infracțiunii de omor: intenționat a efectuat o împușcătură din arma de vânătoare cu țeavă lisă, în direcția părților vătămate Cernolevchii

Petru și cet. Pozdîrcă Valeriu. Modul și regiunea corpului părții vătămate unde a fost îndreptată arma pentru a efectua împușcătura, precum și obiectul cu care a acționat inculpatul, care este o armă de vânătoare încărcată cu cartuș și nu cu sare;

- din declarațiile părților vătămate și martorilor concluzionează că inculpatul cu arma în mână a ieșit din lanul de porumb, s-a apropiat de părțile vătămate pe neașteptate, a țintit arma în direcția lor și a produs împușcătura fapt ce denotă intenția inculpatului de a omorî, intenție ce a fost înfrântă prin faptul cet. Pozdîrcă Valeriu a ridicat cu mâna țeava armei și a redirecționat efectul împușcăturii;

- instanța de judecată nu a ținut cont nici de alte probe prezentate și examinate în ședința de judecată, care în cumul dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal, în acest sens făcând referire la materialele cauzei, stabilind în ședința de judecată incontestabil faptul, că inculpatul Roșca N. din arma de vânătoare, cu scopul de a-i omorî pe partea vătămată Cernolevchii Petru și cet. Pozdîrcă Valeriu, intenționat a efectuat o împușcătură în direcția ultimilor, circumstanțele comiterii crimei și urmările celor întâmplate ne indică direct asupra faptului, că la momentul comiterii crimei, intenția inculpatului la acel moment, era îndreptată la omorul ultimilor;

- referitor la pedeapsa stabilită inculpatului Roșca N. a menționat că, instanțele de judecată nu au ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor reținute în acțiunile acestuia, de motivul comiterii lor. de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate, precum și de condițiile de viață și de familia acestuia;

- instanțele de judecată nu au luat în considerare nici urmările prejudiciabile și anume că, părții vătămate Cernolevchii Petru în urma acțiunilor infracționale a inculpatului i-au fost cauzate leziuni corporale, ea rezultat e obligat sa urmeze tratament și în prezent, motivul săvârșirii infracțiunii fiind răzbunarea, persoana inculpatului care anterior a mai fost în conflict cu legea. or. aceste circumstanțe stabilite denotă necesitatea aplicării unei pedepse mai aspre cu închisoarea;

- erorile comise de instanța de fond au fost menținute și de instanța de apel care în conformitate cu prevederile al.3 p. 14 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005, era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor de apel invocate de apelant. Ne pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate

echivalează eu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea din nou a cauzei în apel;

- instanța de fond și instanța de apel nu au clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate, adoptând decizii ilegale.

8.2. Recursul declarat de către partea vătămată Cernolevschi Petru, este identic după formă și conținut cu recursul declarat de către procuror, fiind inoportună reiterarea argumentelor și motivelor acestora, pe alocuri persistând expresii din numele acuzatorului de stat.

9. Referință asupra recursurilor declarate a fost depusă de către avocatul Lefter Dumitru, ce acționează în numele inculpatului Roșca Nicolae, prin care a solicitat respingerea recursurilor declarate cu menținerea deciziei instanței de apel.

10. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit a stabilit că recurenții și-au întemeiat solicitările pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșit.

Prin prisma temeiurilor indicate, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

La constatarea faptei, instanța de apel în decizia sa a descris fapta începând cu timpul și locul comiterii acesteia, însă nu a indicat cine a comis respectiva faptă, astfel în descrierea și constatarea faptei, instanța de apel a admis o eroare de reținere a faptei în sarcina inculpatului.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă *descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii*, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Instanța de apel judecând apelului procurorului, pe care l-a admis din alte motive decât cele invocate, în urma cercetării probelor administrate pe caz, a conchis că acestea permit instanței de apel de a face concluzia că acțiunile inculpatului Roșca Nicolae încadrate în temeiul art.27, 145 alin.(2) lit. a), g), m) Cod penal urmează a fi reîncadrate în baza art. 155 Cod penal - „ca amenințare cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări”. și pe art.287 alin.(1) Cod penal, „huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică , însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei , acțiuni care se deosebesc printr-o obraznicie deosebită ”.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Hotărârea trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală, se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel nu a dat apreciere în decizia emisă faptului că în ipoteza amenințării cu omor făptuitorul are posibilitatea reală să-și realizeze amenințarea și să săvârșească acțiuni concrete în direcția dorită, însă decide benevol să nu le săvârșească, deși are pentru aceasta toate condițiile favorabile ia în ipoteza tentativei de omor, făptuitorul întreprinde toate eforturile în vederea săvârșirii omorului, însă din cauze independente de voința lui aceste eforturi nu-și produc efectul.

În cazul dat instanța de apel urma să dea aprecierea acțiunilor inculpatului Roșca Nicolae ca o amenințare cu omor prin prisma acțiunilor directe care le-a întreprins și anume: a mers la colibă după armă (o distanță de 400 m potrivit procesului verbal de cercetarea la fața locului), s-a întors înapoi, nu a solicitat ajutor deși avea cu el telefonul mobil, nu a mers după ajutor la persoanele care se odihneau la iazul din apropiere, au venit la fața locului feciorii ultimului, a mers la locul aflării lui Cernalevschi Petru și Pozdîrcă Valeriu, care se aflau lângă copacii de nuci ce nu se aflau pe terenul inculpatului, de la distanță de aproximativ cel puțin 4 metri a efectuat împușcătura în direcția lui Cernalevschi Petru cu arma încărcată cu un cartuș încărcat, a efectuat împușcătura în direcția corpului victimei și nu în sus s-au la picioare, dar datorită lui Pozdîrcă Valeriu, care i-a ridicat mâna și a deviat efectul împușcăturii.

Acțiunile inculpatului de amenințare cu omor puteau fi consumate numai prin apariția lui cu arma în mână, dar el și-a continuat acțiunile, s-a apropiat de victimă și a efectuat împușcătura în direcția acesteia.

Partea acuzării pe lângă declarațiile părții vătămate Cernalevschi Petru și a martorilor Pozdîrcă Valeriu a prezentat instanței și raportul de expertiză complexă balistică și fizico-chimică nr. 3235/3236 din 28 septembrie 2012, raportul de expertiză complexă, balistică și fizico-chimică suplimentară nr. 5011, 5012 din 28.12.2012, raportul de expertiză complexă balistică, medico-legală nr. 421/54 din 22.05.2013, probe asupra cărora instanța de apel urma să se expună complet și în partea, în raport cu motivele și argumentele înaintate în cererile de apel și concluziile primei instanțe, acordându-le aprecierea corespunzătoare.

Prin apelurile declarate, participanții la proces au sesizat instanța de apel a se pronunța asupra solicitărilor acestora, care la rândul lor au indicat anumite motive și argumente în susținerea solicitărilor înaintate, asupra cărora instanța de apel urma a se expune și a le acorda apreciere, astfel erorile evidențiate de părți și ridicate spre judecare urmau a fi cercetate de instanța de apel în conformitate cu prevederile alin. (3) pct. 14 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, care menționează obligativitatea instanței să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel. Ne pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea din nou a cauzei în apel.

Ce ține de stabilirea pedepsei de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul circumstanțelor atenuante, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia.

În partea aplicării pedepsei inculpatului Colegiul penal lărgit denotă că de către instanța de apel nu fost acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, incorect stabilindu-i o pedeapsa non privativă de libertate, or, instanța de apel urma să se expună și asupra personalității inculpatului, întrucât la materialele cauzei partea acuzării a prezentat informații cu privire la faptul că ultimul anterior a fost judecat de două ori pentru infracțiuni de furt și circulația ilegală a substanțelor narcotice, ce denotă că nu a fost atins scopul legii penale de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

Cu referire la recursul părții vătămate Cernalevschi Petru, Colegiul penal lecturând conținutul acestuia a constatat că acest recurs este identic după conținut cu recursul declarat de către acuzatorul de stat, solicitările fiind similare, astfel instanța de recurs ordinar nu se va expune detaliat asupra motivelor și argumentelor menționate în acesta deoarece sunt identice raționamentelor menționate asupra recursului procurorului.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept care nu pot fi corectate de

către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare declarate, casării totale a deciziei atacate, și dispunerii rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

11. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana, și de către partea vătămată Cernalevschi Petru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 iulie 2018 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 28 februarie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena